

פתיחה

במלאת שלושים שנה לכהונתו של הרב ד"ר שמואל בלקין ז"ל, נשיא ישיבת אוניברסיטה צמח, הרעיון להוציא ספר-יובל לכבוד המאורע וכאות-הוקרה לראש המוסד, על מעשיו הכבירים לביסוסו ולפיתוחו, ועל תרומתו הרבה לתורת ישראל וחקר היהדות.

ספר-היובל תוכנן מטעם בית-הספר על שם אלישבע (אירנה) מיכאל, שהוא המשכו ויורשו של בית המדרש למורים, לפיכך הגבלנו את ההשתתפות בו למחנכים שהרביצו תורה בכל מקצועות היהדות וספרות ישראל, העתיקה והחדשה, בבית מדרשנו, ולמסיימינו, הוותיקים והצעירים, מכל המחזורים, שעודרים בשדה חכמת ישראל והמדע העברי. לאחר מותו של קברניטה של ישיבה-אוניברסיטה הפך ספר-היובל לספר-זכרון — לציון ספרותי-מחקרי לאישיות, למורה ולמנהיג, שטבע חותמו טביעה עמוקה ורב-רושם על דמות-דיוקנה הרוחנית של בית ישראל באמריקה ושהניח אחריו ירושה יקרת-ערך שתזון דורות רבים. לצערנו השתרגו עיכובים טכניים שמנעו את הופעתו של הספר ולא ניתנה לו גאולה עד שחלפו שנים מספר מאז התחלנו בו. לכל משתתפינו ותומכינו מבחינה ספרותית וגשמית — הסליחה והמחילה.

ולהבדיל בין החיים והמתים. אנחנו מציינים בצער וביגון כבד את פטירתם של שנים מן המשתתפים בספר, שהקדישו רוב שנותיהם הפוריות וכשרונותיהם החשובים למוסדנו כמורים ומעצבי רוחם של חניכינו וכעובדים נאמנים בשדה חקר ישראל וספרותו הפרופסורים גרשון א. חורגין ושמחה בנימין הוניג ז"ל.

כמו-כן עלינו לציין שבגלל קוצר המצע לא הוזמנו להשתתף בספר כמה מסיימינו שעובדים בשקידה במקצועות תורה, חכמה ובמדעי היהדות ומהם שעשו לעצמם שם כחוקרים מובהקים ובהם יתפאר מוסדנו. ספר-הזכרון הוא ביטוי לרחשי היקר של כל אחד מן המשתתפים לנשיא דגול מעם, מבוני היהדות הנאמנה באמריקה.

חובה נעימה לי להביע דברי תודה עמוקים לפרופ' משה כרמלי ולפרופ' חיים ליף, שטרחו ועמלו להוציא את ספר הזכרון הזה לאור על אף הקשיים המרובים שהיו כרוכים בהוצאות הספר.

תשרי תשמ"א

יעקב רבינוביץ